

**UCHWAŁA NR XXXIX/255/2018
RADY GMINY ZBÓJNO**

z dnia 4 stycznia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.¹⁾), art.4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz.487 z późn.zm.²⁾) oraz art. 10 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 783 z późn.zm.³⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zbójno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mieczysław Pankiewicz

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2017 r. poz. 2232.

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2015 r. poz. 1893 oraz z 2017 r. poz. 2439, M. P. z 2017 r. poz. 181.

³⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2017 r. poz. 60, poz. 1458 i poz. 2439.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2018

WSTĘP

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy w rodzinie i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych na terenie Gminy Zbójno w 2018 r. Zadania Programu stanowią w dużej mierze kontynuację realizacji z lat ubiegłych i są zgodne z art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości, który brzmi: *realizacja zadań, o których mowa w ust.1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.*

Gminny program określa zadania samorządu lokalnego w obszarze ochrony zdrowia zawarte w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narodowym Programie Zdrowia oraz w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na władze gminy obowiązek prowadzenia działań zmierzających do ograniczenia dostępności do napojów alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest integralną częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych i stanowi podstawę do praktycznej realizacji na terenie gminy Zbójno zadań priorytetów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Program określa lokalną strategię Gminy w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania papierosów, alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych. Zgodnie z Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przyjmuje się, iż napój alkoholowy jest specyficznym towarem, wymaga specjalnych regulacji prawno-administracyjnych oraz finansowych umożliwiających wyższy stopień kontroli niż ta, która obowiązuje w systemie wolnorynkowym wobec innych produktów. W związku z powyższym stosuje się Uchwałę Nr XXX/166/2006 Rady Gminy Zbójno z dnia 26 kwietnia 2006r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Obowiązująca od 2015 roku ustawa o zdrowiu publicznym wprowadziła nowy tryb realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w formie konkursów. Zgodnie z upoważnieniem zawartym w ustawie Rada Ministrów przyjęła Narodowy Program Zdrowia. Jego elementem jest Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w którym wśród realizatorów zadań z tego obszaru zostały wskazane samorządy gminne. Zatem przystępując do opracowania lokalnej strategii działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, uwzględniono zadania przewidziane dla tego obszaru w Narodowym Programie Zdrowia.

Polityka społeczna gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom ukierunkowana jest w szczególności na budowanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów wiążących się z kwestią używania środków psychoaktywnych poprzez:

- systematyczny rozwój działań profilaktycznych (informacyjnych, edukacyjnych i alternatywnych),
- wspieranie i zabezpieczenie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, ochronę przed przemocą domową,
- terapię, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,

- ograniczanie dostępności do środków psychoaktywnych,
- wspieranie sektora pozarządowego i wolontariatu oraz współpracę z nimi.

Niniejszy program opiera się na rekomendacjach i priorytetach dotyczących realizowania i finansowania gminnych programów wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Rozmiary i dolegliwości aktualnie występujących problemów uzależnień tworzą bardzo poważne zagrożenie dla funkcjonowania społecznego, ekonomicznego oraz kondycji zdrowotnej i moralnej społeczeństwa. Dotyczą nie tylko grupy osób uzależnionych i ich rodzin, ale praktycznie wszystkich członków naszego społeczeństwa. Prowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie tym problemom i zagrożeniom jest obowiązkiem samorządu terytorialnego wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Program zakłada kontynuację dotychczasowych działań i inicjatyw podejmowanych przez Samorząd. Zmieni się natomiast sposób powierzania zadań zgodnie ze wskazaniami art.14 ust. 1 Ustawy o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 roku (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1916). W myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz.U.poz.1492) przewidziano dla jednostek samorządu terytorialnego zastosowanie trybu konkursowego w zakresie celu operacyjnego 3 (NPZ): *Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa.*

I. DIAGNOZA

Demografia Gminy Zbójno

Gmina Zbójno jest gminą o charakterze rolniczym. Na dzień 31.12.2016 r. liczyła 4380 mieszkańców, w tym 3443 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Na terenie gminy są cztery szkoły podstawowe i publiczne gimnazjum do których uczęszcza łącznie 600 uczniów (stan na 30.09.2016r .).

Punkty sprzedaży alkoholu

Uchwalony przez gminę limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) wynosił 23 i limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) wynosił 10. Z danych za rok 2016 wynika, że na terenie gminy były:

- punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 20
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 2
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 12
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 2

Powyższe dane pozwalają określić wskaźnik ilości mieszkańców na jeden punkt sprzedaży.

W zależności od rodzaju pozwolenia na jeden punkt sprzedaży przypada następująca ilość mieszkańców:

- punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 219 mieszkańców, w tym dorosłych – ok.172 osoby,
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 2190 mieszkańców, w tym dorosłych – ok. 1722 osoby,
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 365 mieszkańców, w tym dorosłych – ok. 287 osoby
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 2190 mieszkańców, w tym dorosłych – ok.1722 osoby.

W roku 2016 wydano również 17 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych.

Łączna liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży ważnych w 2016 roku wyniosła 50, zaś liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wyniosła 4. Z powyższych

danych jasno wynika, że dostępność alkoholu na terenie naszej Gminy jest wysoka.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działalność Komisji w minionych latach wyraża poniższa tabela.

L.p.	Rok	Ilość wniosków do komisji o zastosowanie leczenia	Ilość skierowań na badanie biegłych	Ilość wniosków do sądu o zastosowanie leczenia	Ilość postanowień sądu o leczeniu odwykowym	Ilość kontroli punktów sprzedaży	Ilość opinii ws. lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu
1.	2015	17	3	3	3	20	
2.	2016	16	6	6	6	18	2
3.	2017 (stan na 01.12.2017)	23	11	11	4	20	1

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016r. przeprowadziła 4 kontrole 18 punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W ramach procedury zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu Komisja z 16 osobami przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące -w stosunku do 6 osób wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, zaś Sąd wobec 6 osób zastosował obowiązek leczenia w trybie stacjonarnym oraz poddał ich nadzorowi kuratora rodzinnego. Poza tym Komisja w celu weryfikowania sytuacji uzależnionych kontaktowała się z 16 członkami rodzin. Wśród tych osób członkowie Komisji pracowali z 1 osobą doznającą przemocy w rodzinie.

W ramach zadań własnych gminy w minionym roku działał Punkt Konsultacyjny dla Rodzin w Zbójnie, w którym dyżury pełnił instruktor terapii uzależnień oraz psycholog (w pierwszym półroczu). Z porad skorzystało 17 osób, w tym:

- osoby z problemem alkoholowym – 12, liczba porad 17,
- członkowie rodziny uzależnionych w tym DDA – 2 osoby, liczba porad 5,
- osoby doznające przemocy w rodzinie – 3, liczba porad 3.

Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbójnie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do 31.12.2016 r. objął pomocą społeczną ogółem 209 rodzin, ale w żadnej z nich nie udzielono pomocy z uwagi na problem alkoholowy.

Z informacji uzyskanych od pracowników socjalnych problemy alkoholowe w społeczności lokalnej korelują z innymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej, natomiast nie zawsze ujawniają się w sposób bezpośredni. Problem alkoholowy w rodzinach bardzo często wiąże się z brakiem pracy: bezrobociem lub biernością zawodową, ale także utrudnia utrzymanie pracy.

Ilość wszczętej procedury Niebieskie Karty:

2016 r.- wszczęto 10 procedur Niebieskie Karty

do 01.12.2017 r. – wszczęto 8 procedur Niebieskie Karty.

II. CEL PROGRAMU

Ograniczenie występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz nowych problemów społecznych, i epidemiologicznych bezpośrednio z nimi związanych oraz wzmocnienie czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi.

1. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:

1) edukowanie i informowanie, w tym zwłaszcza edukacja publiczna

Wskaźniki: ilość akcji informacyjnych, ilość zrealizowanych edukacyjnych programów profilaktycznych adresowanych do ogółu odbiorców, liczba uczestników, liczba rozdystrybuowanych materiałów o charakterze profilaktycznym

2) promowanie zdrowego stylu życia, m.in. poprzez prowadzenie kampanii społecznych, festyny, imprezy dla mieszkańców Gminy Zbójno, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży

Wskaźniki: liczba kampanii, liczba działań/punktów programu, liczba imprez, liczba uczestników, liczba realizatorów

2. Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez:

1) koncentrację i kompleksowość działań w środowiskach: szkoły, rodziny, grup rówieśniczych oraz wzmacnianie czynników chroniących i eliminowanie czynników ryzyka w powyższych grupach

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i wychowawczych, liczba uczestników tych programów, liczba realizatorów

2) doskonalenie metod i form oddziaływań profilaktycznych oraz stosowanie skutecznych strategii profilaktycznych

Wskaźniki: liczba szkoleń i warsztatów dla realizatorów programów profilaktyki w środowisku lokalnym, liczba programów zawierających nowe metody i formy oddziaływań

3. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży, poprzez:

1) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży **Wskaźniki:** liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników

2) szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych oraz dokonywanie kontroli sklepów i lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwłaszcza zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim

Wskaźniki: liczba zrealizowanych szkoleń, liczba uczestników, ilość przeprowadzonych kontroli, wyniki otrzymane z porównania z wynikami poprzednich kontroli

4. Zwiększanie dostępności poradnictwa dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza dla osób uzależnionych, poprzez:

1) udzielanie pomocy psychologicznej i terapeutycznej w prowadzonym punkcie konsultacyjnym dla rodzin i mieszkańców Gminy Zbójno

Wskaźniki: ilość przeprowadzonych porad/konsultacji specjalistycznych indywidualnych, liczba osób zgłaszających się do punktu, ilość grupowych zajęć /warsztatów prowadzonych w szkołach, liczba ich uczestników

5. Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez:

1) udzielanie pomocy merytorycznej oraz organizacyjnej podmiotom realizującym zadania Gminnego Programu Profilaktyki (szkoły, stowarzyszenia, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie)

Wskaźniki: liczba udzielonych porad/konsultacji, warsztatów, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, liczba podmiotów współpracujących

2) współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w realizacji wspólnych przedsięwzięć służących poprawie skuteczności prowadzonych zadań w obszarze szeroko rozumianej profilaktyki problemowej

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań profilaktycznych, liczba uczestników, liczba współpracujących podmiotów, liczba wspólnie realizowanych zadań

III. ZADANIA DO REALIZACJI

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych:

1. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz od uzależnień behawioralnych w następujących formach:

- a) uzyskanie w punkcie konsultacyjnym dla rodzin informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii, motywowanie i kierowanie do leczenia specjalistycznego zarówno osób uzależnionych jak i osób współuzależnionych, motywowanie osób pijących ryzykowanie i szkodliwie - ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia /umowy zlecenie ze specjalistami pełniącymi dyżury w punkcie konsultacyjnym dla rodzin;
- b) kierowanie osób uzależnionych od alkoholu do Poradni Terapii Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia;
- c) prowadzenie działalności informacyjnej o możliwościach uzyskania pomocy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień na terenie województwa kujawsko – pomorskiego oraz na terenie Polski.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Działania na rzecz rodzin z problemem przemocy:

- a) udzielanie pomocy poprzez: poradnictwo i psychoedukację,
- b) prowadzenie edukacji publicznej zwiększającej świadomość rodziców i opiekunów w wychowaniu dzieci i młodzieży, korygującej postawy rodzicielskie,
- c) prowadzenie edukacji zwiększającej wiedzę i umiejętności specjalistów oraz rodziców z zakresu przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy,
- d) angażowanie się w ogólnopolskie kampanie informacyjne i edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie przemocy.

2. Finansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, poprzez organizację wolnego czasu i wypoczynku, głównie w okresie wolnym od zajęć szkolnych.

3. Uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy w rodzinie.

4. Współfinansowanie telefonu Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

5. Prowadzenie współpracy z pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie /w tym między innymi przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, oświaty, prokuratury/.

6. Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy, będącej skutkiem nadmiernego spożywania alkoholu.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji programów z zakresu nowoczesnej zintegrowanej profilaktyki uzależnień (w szczególności rekomendowanych programów profilaktyki), z zastosowaniem skutecznych strategii profilaktycznych oraz rozwiązań nowatorskich, w tym:

- a) programów informacyjno-edukacyjnych
- b) programów środowiskowych
- c) programów rówieśniczych
- d) programów socjoterapeutycznych oraz innych programów zawierających elementy terapii

- e) programów adresowanych do tzw. „grup ryzyka”, m. in.: realizacja programów interwencyjnych na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin z problemem alkoholowym
- f) programów alternatywnych z uwzględnieniem pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz programów realizowanych w czasie wolnym od nauki, w tym podczas ferii oraz wakacji
- g) programów edukacyjnych dla rodziców i wychowawców.

2. Prowadzenie edukacji publicznej, także we współpracy z mediami publicznymi. Organizowanie i udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach, akcjach profilaktycznych.

3. Promocja zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego, poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowywanie różnego rodzaju imprez oraz wydarzeń społeczno – kulturalnych adresowanych do mieszkańców Gminy Zbójno.

4. Organizowanie, współorganizowanie szkoleń, warsztatów, konferencji, seminariów i innych podnoszących poziom kwalifikacji realizatorów działań z zakresu profilaktyki zintegrowanej oraz problematyki uzależnień.

5. Wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, w tym kampanii edukacyjnych.

6. Prowadzenie działalności badawczej, monitorowanie problemów społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie na terenie Gminy Zbójno.

7. Opracowywanie, wykonywanie materiałów służących realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.

8. Zakup materiałów, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej instytucjom, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy, m.in. poprzez:

1. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób uzależnionych i ich rodzin.

2. Wspieranie działań na rzecz osób żyjących z HIV/AIDS.

3. Współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, w zakresie realizacji:

- a) programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodzin, w tym z grup podwyższonego ryzyka,
- b) redukcji zagrożeń ryzyka uzależnień w grupach dzieci i młodzieży, szczególnie z rodzin alkoholowych poprzez stworzenie możliwości uczestniczenia w zajęciach świetlic prowadzonych przez organizacje pozarządowe
- c) programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- d) programów szkoleniowych dla osób pracujących z osobami zagrożonymi oraz uzależnionymi od narkotyków i innych uzależnień,
- e) organizowania imprez promujących zdrowy styl życia.

Zadanie 5.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów z tym związanych oraz kosztów innych działań Gminnej Komisji.

Zadanie 6.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

1. Przestrzeganie ustalonej uchwałą Rady Gminy Zbójno liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

2. Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. Prowadzenie działalności edukacyjnej dotyczącej problemów alkoholowych, w tym dla właścicieli i personelu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

UZUPELNIAJĄCE WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ

Podstawowymi wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań będą:

- liczba osób korzystających z zorganizowanej pomocy specjalistycznej (m.in.: punkty konsultacyjne, telefony zaufania, grupy wsparcia, kursy odwykowe i inne),
- liczba zorganizowanych szkoleń, seminariów, konferencji oraz ich beneficjentów,
- liczba realizowanych programów profilaktycznych i osób nimi objętych, - liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi w świetlicach, - liczba osób i rodzin objętych pomocą z powodu problemu przemocy w rodzinie,
- liczba punktów podających i sprzedających alkohol objętych kontrolami i wyniki kontroli,

SPOSÓB REALIZACJI

1. Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii:

- 1) środki finansowe na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z dochodów budżetu gminy z opłat za wydanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) zadania realizowane w ramach Gminnego Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych oraz innych źródeł.

2. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbójnie (zgodnie z art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

IV. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W oparciu o art. 41 pkt.5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w brzmieniu: *Zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych*, Rada Gminy uchwala: członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych otrzymują diety w wysokości 73,00 zł (brutto) za udział w posiedzeniu komisji alkoholowej i podjęte działania w celu realizacji niniejszego programu. Potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniu Komisji i pracach zespołów problemowych jest podpisana lista obecności, która jest jednocześnie podstawą do dokonania wypłaty wynagrodzenia.

V. PROJEKT BUDŻETU - PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII NA ROK 2018

PLAN - 60.000,00 zł

85154 - PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI		54 500,00 zł	
Lp.	§	C e l	Kwota
1.	3030	Delegacje członków komisji	500,00 zł
2.	4170	Wynagrodzenia bezosobowe (diety, wynagrodzenie osób pełniących dyżury w punkcie konsultacyjnym dla rodzin)	16 000,00 zł
3.	4210	Materiały w tym: np. broszury, materiały propagujące	8 500,00 zł

		działania w zakresie problemów alkoholowych, nagrody za udział w konkursach	
4.	4300	Zakup usług pozostałych - profilaktyka, w tym: np. prelekcje, programy profilaktyczne, szkolenia, leczenie	8 500,00 zł
5.	4610	Koszty postępowania sądowego	5 500,00 zł
6.	2820	Dotacja dla organizacji pozarządowych na realizację zadań	15 000,00 zł
7.	4700	Szkolenia dla pracowników – obsługa techniczna zadania	500,00 zł
85153 - PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII			5 500,00 zł
Lp.	§	C e l	Kwota
1.	3030	Delegacje członków komisji	500,00 zł
2.	4210	Materiały, w tym np. broszury , materiały propagujące działania w zakresie problemów narkomanii, nagrody za udział w konkursach,	2 500,00 zł
3.	4300	Zakup usług pozostałych - profilaktyka, w tym prelekcje, programy profilaktyczne, szkolenia	2 500,00 zł

PODSUMOWANIE

Nie sposób wyeliminować alkoholu z naszego życia, a co za tym idzie wszelkich kłopotów i dramatów z nim związanych. Zarówno picie szkodliwe alkoholu jak i uzależnienie burzą życie rodzinne i prowadzą do licznych tragedii. Dorośli nadużywając alkoholu powodują cierpienie swoich dzieci, odbierając im szczęśliwe dzieciństwo, zaburzając ich naturalny rozwój i poczucie bezpieczeństwa. Młodzi ludzie upijając się tracą szansę na prawidłowy rozwój psychiczny i fizyczny, niszczą swoje zdrowie oraz możliwości efektywnej nauki i pracy. Obok z uzależnieniem od alkoholu trzeba pamiętać o występowaniu współuzależnienia osób żyjących w środowisku z alkoholikiem oraz o syndromie DDA. Koszty społeczne szeroko rozumianego problemu uzależnień są niewątpliwie niewspółmiernie większe aniżeli zapobieganie. Dlatego należy podejmować wszelkie działania przyczyniające się do zwiększania świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska picia ryzykownego, szkodliwego oraz uzależnienia, wskazywać gdzie i w jaki sposób szukać pomocy. Tylko pełna świadomość tego, że alkohol jest substancją psychoaktywną obok narkotyków i dopalaczy, a także zrozumienia negatywnego wpływu spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych na jednostkę, rodzinę i społeczeństwo może znacząco wpłynąć na postawy wobec tej substancji.

Jednocześnie warto pamiętać, że alkohol jest najbardziej dostępny, legalny i dlatego czujność wobec stosowania tej substancji spada. Ponadto niekontrolowane sięganie po alkohol, szczególnie przez młodych ludzi, jest często wstępem w eksperymentowaniu z innymi substancjami psychoaktywnymi.

Nie sposób także nie wspomnieć o zjawisku pokrewnym do uzależnień chemicznych – uzależnieniach behawioralnych (w tym coraz bardziej rozpowszechnionych uzależnień od Internetu, portali społecznościowych i innych konsekwencji z tym związanych). Dlatego też działając w zgodzie ze współczesną wiedzą naukową na temat uzależnień propagujemy szeroko rozumianą integralną profilaktykę problemową. Integralną czyli taką, która w swych oddziaływaniach opiera się na wzmacnianiu kompetencji profilaktycznych środowiska lokalnego, szkoły oraz rodziny – jako naturalnego środowiska wychowawczego. Tylko konsekwentne działanie we wszystkich tych obszarach może przynieść wymierne rezultaty w postaci zmiany przekonań normatywnych na temat alkoholu. Profilaktykę problemową, tzn. wielopłaszczyznową, która w polu swoich zainteresowań ma wiele zagrożeń, czyli nie tylko alkohol, dopalacze i narkotyki, ale również cyberprzemoc, cyberbulling, uzależnienia behawioralne (zakupoholizm, seksoholizm, zaburzenia odżywiania, hazard) itd.

W związku z szerokim spektrum oddziaływań istotne wyzwanie dla profilaktyki w naszej Gminie to stworzenie lokalnej diagnozy problemów alkoholowych oraz potrzeba prowadzenia szkoleń, spotkań i seminariów dla przedstawicieli poszczególnych służb i instytucji gminnych wskazujących na znaczenie, wagę problemów alkoholowych oraz innych uzależnień dla społeczności lokalnej. Budowanie lokalnej koalicji na rzecz profilaktyki uzależnień to jedno z wyzwań na kolejny rok.

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018

1. Wyjaśnienie celu przyjęcia uchwały, w tym przedstawienie istniejącego stanu faktycznego w dziedzinie która ma być unormowana oraz wykazanie różnic między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym:

Alkohol jest substancją psychoaktywną (to znaczy, że szybko przedostaje się do układu nerwowego i wywołuje w organizmie człowieka specyficzne efekty, zależne od poziomu stężenia alkoholu we krwi) i toksyczną, i chociaż jest towarem legalnym, to nie jest traktowany jak inne towary rynkowe. Regulacje prawne związane z produkcją i sprzedażą alkoholu mają charakter ograniczający. Oznacza to, że jego produkcja, sprzedaż i spożywanie są prawnie dozwolone, ale ze względu na szkody, jakie powoduje alkohol zarówno w wymiarze jednostkowym jak i społecznym, dostęp jest do niego ograniczany, m.in. przez limity punktów sprzedaży w gminie, ograniczenia reklamy, zakaz sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.

W celu realizacji zadań własnych gminy zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r. poz.487 z późn.zm.) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn.zm.) niezbędne jest uchwalenie przez radę gminy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 W prezentowanym dokumencie zaktualizowane zostały dane statystyczne oraz główne zadania Gminnego Programu – zgodnie z zaleceniami zawartymi w Rekomendacjach PARPA na rok 2018. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, iż „prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin” (art. 4¹ ust.1). Uwzględniono również nowy tryb zlecania zadań z obszaru profilaktyki uwzględniony w Narodowym Programie Zdrowia.

2. Charakterystykę przewidywanych skutków związanych z wejściem uchwały w życie, w tym w szczególności skutków finansowych:

Ideę nadrzędną Gminnego Programu stanowi zwiększanie czynników chroniących w środowisku lokalnym przy jednoczesnym minimalizowaniu zagrożeń. W związku z tym cele na rok 2018 dotyczą zwiększania świadomości społeczności lokalnej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych oraz zwiększanie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez kompleksowe działania w środowiskach szkoły, rodziny i grup rówieśniczych, a także ograniczanie dostępności alkoholu poprzez programy uniwersalne skierowane do dzieci i młodzieży, edukację publiczną oraz szkolenia dla sprzedawców.

Planowane jest także kontynuowanie działań w zakresie zwiększania dostępności do poradnictwa poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Rodzin w Zbójnie.

Ustawodawca zagwarantował źródło pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań samorządu gminnego w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w treści przepisu art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat na zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację Gminnego Programu.

3. Omówienie wyników konsultacji społecznych bądź wydanych opinii i/lub dokonanych uzgodnień, jeżeli obowiązek taki wynika z przepisów prawa.

W dniu 11.12.2017 roku projekt programu został przesłany do wiadomości lokalnych stowarzyszeń.